

VYSOKÁ PROFESIONALITA V NÍZKYCH TATRÁCH

Aplikovanie skúseností z intenzívneho chovu vo zvernici prináša výsledky aj vo voľnom revíri. Svarínka je toho príkladom.

»»» TIBOR BENČIČ

Poľovný revír Svarínka sa nachádza v komplexe nízkoťatranského horstva, v katastri obce Východná. Má rozlohu 2 633 hektárov a veľké prevýšenie. Od 695 metrov nad morom, v miestach, kde ho opúšťa Čierny Váh, do 1 727 metrov, na vrchole Veľkého Boku. Revír obhospodaruje poľovnícka spoločnosť Sankt Hubert. V augustovom PaR sme už písali o nej a jej ukážkovej zvernici Paliesky na Liptove. Zaujímalo nás, ako sa spoločnosti darí v chove zveri vo voľnom revíri, kde je

hlavným a najpočetnejším druhom jeleň lesný. Práve teraz, počas ruje, sa zúročuje ich práca.

NOVÝ PRÍSTUP

„Revír Svarínka sme získali do užívania v roku 2009,“ spomína Dušan Jančovič, poľovný i odborný lesný hospodár spoločnosti, dlhoročný pedagóg a odborník na raticovú zver: „A vždy, keď niekto príde s niečím novým, stretáva sa s istým odporom okolia, nepochopením, nechutou na zmeny. Tak to bolo aj v začiatkoch obhospodarovania tohto revíru. Prišli sme s novými princípmi, spoločenskými, ekologickými i ekonomickými. Ľudové poľovníctvo muselo ísť stranou.“

Mali sme v pláne manažovať chov zveri, hlavne jelenej, v klasickom voľnom revíri na dostatočne veľkej ploche s aplikovaním poznatkov získaných vo zvernici. A toto môžete dosiahnuť iba s ľuďmi, ktorí sú zapálení pre spoločnú vec. Ono zúčastniť sa na dvoch brigádach a potom si nárokovať na jeleňa III. alebo IV. vekovej triedy, ktorého lov je zaujímavý pre spoločnosť aj z finančného hľadiska, tak to jednoducho nejde. Do systému treba vložiť aj určité peniaze, respektíve ich vedieť zarobiť, aby sa dosiahla určitá návratnosť. Jednoducho, ekonomika nepustí.“

Revír Svarínka je z hľadiska drevinového zloženia a bylinného podrastu veľmi

atraktívny pre zver. Je situovaný v rovnomennej tichej doline, dostatočne ďaleko od ruchu civilizácie, takže zver vrátane šeliem tu nachádza pokoj. Spoločnosť zrevitalizovala množstvo krmných zariadení, technické budovy a okolie vstupu do revíru, kde je dnes administratívne a hospodárske zázemie s chladiarenským boxom a kompletne vybavenie na rozrábku zveriny. No takisto komplex s nadštandardným ubytovaním pre hostí. Súčasťou areálu je rybník s vodnou plochou vyše 0,3 hektára. Rozšírili ho, odbahnili a zabezpečili odkaľovacími nádržami, ktoré pri častých zrážkach zachytávajú sedimenty splavované z neďalekých dolín. V rybníku chovajú zhruba 20-tisíc zdravých lososovitých rýb, pstruhy potočné aj dúhové. Popri poľovníctve je to ďalšia tržebnosná aktivita. Pri rybníku stojí moderná prevádzková budova pre potreby rybníkárstva.

LOGISTIKA A LOGIKA

Realizácia chovu a lovu prírode blízkym spôsobom je podporená premyslenou a dobre udržiavanou sieťou komunikácií. Prístupovou cestou v doline, ktorá sa končí uzáverou, zväznic

LuszczeK *Kvalitné montáže za výbornú cenu*

High quality made in Poland

www.polovacky.com

Jakuba Haška 3, Nitra

objednavky@polovacky.com

0905 533 726

037/ 38 111 11

” *Aj pri silnom predačnom tlaku šeliem dokážeme dochovať kapitálne jelene.* “

a najmä poľovníckych chodníkov v celkovej dĺžke neuveriteľných 130 kilometrov. Pravidelne ich čistia od napadaných stromov, vykonávajú prerezávky a vykásajú krovinozom. Kŕmne zariadenia premiestnili z doliny na odľahlejšie miesta, do otvorených častí, kde má raticová zver dobrý výhľad a lepšie možnosti úniku pred predátormi. Mnohé boli totiž pôvodne pri potoku a strmých svahoch. Premiestnením väčšej časti kŕmiel sa počet strhnutých jedincov v zime podstatne znížil. V prospech úživnosti v doline otvorili a zrevitalizovali mnoho lúk a lúčok, od pol do jedného hektára. Zver ich s obľubou navštevuje a často sa tam pasie aj počas dňa. Poslúžili na to

tiež bývalé lesnícke škôlky, kde jedno-ducho zrušili oplotenie. Spoločnosť si sama dorába objemové krmivo, najkvalitnejšie pochádza z obnovených horských lúk spod Veľkého Boku. Po revitalizácii holí, čo skonzultovali so štátnou ochranou prírody tu opäť prosperujú tetranoidné vtáky, najmä hoľniaky. Ich početnosť sa zvyšuje. Užívateľ revíru má tieto skutočnosti zdokumentované a je na ne právom hrdý. Zveri sa v danej lokalite Nízkyh Tatier darí aj preto, že môže podľa potreby schádzať a vychádzať do polôh s aktuálne priaznivými klimatickými podmienkami, takže až do neskorej jesene má kvalitnú pasu a výživu.

ČO TU ŽIJE?

Hlavným a najpočetnejším poľovným druhom zveri v PR Svarínka je jeleň lesný. Menšie zastúpenie má srnec hôrny a diviak lesný. Bežne sa tu vyskytuje líška, jazvec, kuna lesná i skalná. Svarínska dolina je typická aj hojným výskytom veľkých šeliem, či už je to medveď hnedý, vlk dravý, alebo rys ostrovid. Zo vzácných druhov požívajúcich ochranu spomeňme vydru riečnu, orla skalného či krikľavého, tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a jariabka hôrneho. Sporadicky sa objavujú bociany čierne, kuvičok vrabčí, labtuška hôrna alebo volavka popolavá. Naopak, taký krkavec čierny sa tu vyskytuje trvalo.

POZNATKY ZO ZVERNICE

Veľmi dôležitá pre zvyšovanie kvality zveri je podľa Dušana Jančoviča nefalšovaná selekcia. Napríklad už v augus-

te a septembri nekompromisne vyradujú z chovu nezužité jelienčatá. „Toto sme sa naučili vo zvernici, pri dennom kontakte so zverou, kde sme pozorne sledovali každého jedinca od narodenia. Teraz vieme, a dá sa to aplikovať aj vo voľnom revíri, odhadnúť vývoj a dôrazne zasiahnuť do chovu ešte pred rujou. Na základe poznatkov zo zvernice vieme okamžite v čriede rozpoznať vedúcu či vodiacu jelenicu, hierarchické fungovanie členov a z toho vychádzať pri selekcii. Práve zvernica nám slúži ako taký tréner praktického poľovníckeho manažmentu vo voľnom revíri Svarínka.“

HLAVNE POKOJ

Osvedčilo sa im ponechávanie zón pokoja. Najmä pri senníkoch v zimnom a jarnom období. V niektorých častiach revíru, na stovkách hektárov, je lov zakázaný. Z týchto lokalít majú zdokumentované silné jedince, ktoré sa v priaznivých podmienkach ľahko dozývajú veku kulminácie. Často sú potom odtiaľ prestarnuté jelene vytláčané silnejšími a dominantnejšími. Dobrý hospodár má prehľad o stanoviskách zveri, kam migruje, takže vie, čo sa v revíri nachádza. Tu situáciu sprehľadnili i kalamity. Otvorili sa obrovské plochy, aj v hlbokých dolinách, a na mnohých miestach možno jelenice pozorovať pri denných aktivitách. A tam, kde sú jelenice, zákonite sa nachádza aj jeleň. Ani netreba niektoré lokality rušiť svojou prítomnosťou, stačí týždeň-dva pred rujou kontrolovať z miesta s dobrým výhľadom. Prináša to v konečnom dôsledku vysokú úspešnosť odlovu. Mladiny sa časom znovu zatiahnu, ale užívateľ sa zariadil a prehľad o zveri už teraz zabezpečuje v mnohých lokalitách takisto monitorovací systém. Najmä pri krmoviskách na jar. Každoročne vyhodnocujú aj nájdené zhody. Mnohé jelene majú takto zmapované a pri predpokladanom náraste bodovej hodnoty trofejí sa pri konkrétnych jedincoch málokedy pomýlia. Spoločnosť Sankt Hubert si pochvaľuje a váži spoluprácu s profesionálnymi lesníkmi, konkrétne z odštepného závodu štátnych lesov Liptovský Hrádok, ktorí obhospodarujú ob-

FENIX

PD35 V3.0

Výkon 1700 lúmenov
Dosvit 357 metrov

Kompaktné svetidlo
so skvelým dosvitom
vhodné aj na dlhú zbraň

USB NABÍJANIE

HM61R Amber

Výkon 1200 lúmenov
Dosvit 145 metrov

Výkonná čelovka a baterka
v jednom, s červeným
svetlom a odolnosťou IP68

USB NABÍJANIE

HM51R Ruby V2.0

Výkon 700 lúmenov
Dosvit 120 metrov

Ľahká vodotesná čelovka
s červeným svetlom, sponou
a magnetickou koncovkou

USB-C NABÍJANIE

NM2102750/01

GARANCIA AŽ 5 ROKOV

LED svetidlá a čelovky
www.kronium.sk
+421 (0)2/2102 8626

rovský lesný komplex, kde sa nachádza Chránený poľovný revír Nízke Tatry, susediaci s revírom Svarínka. Taktiež si váži spoluprácu s vedením OPK Liptovský Mikuláš a ďakuje im za ich profesionalitu.

HOST DO DOMU...

Iné je poľovať vo zvernici a iné vo voľnom revíri. Tu sa treba hosťom intenzívnejšie venovať a na lov jeleňa napláňovať dostatočný počet vychádzok. Dôležitá je trpezlivosť, pretože môžete v revíri stretnúť zo päť jeleňov, ale z toho štyri chovné. Úspech závisí aj od situovania pozorovacích zariadení, aby sa odtiaľ dalo zver v ruji sledovať, ale aj po vyhodnotení hlasu smelo vykročiť za jeleňom po udržiavanom poľovníckom chodníku. Niektoré tunajšie posedy sú dostatočne veľké na prípadné prespanie, aby lovec okolie zbytočne svojím pohybom nezavetroval. V nadmorskej výške okolo 1 400 metrov sa nachádzajú dve poľovnícke chaty, takzvané „jágerky“, ktoré využívajú najmä v období ruje. A povedzte, čo môže byť krajšie a romantickejšie pre jeleniara, ako ubytovať sa tam, kde okolo neho ručí množstvo jeleňov a v tmavý večer sa o chalupu obtiera obrovský medveď.

Užívateľ tohto poľovného revíru sa môže pochváliť badateľným vzostupom kvality jeleních trofejí. Svarínka sa nachádza vo výške 30-tisíc hektárovom, poľovnícky profesionálne obhospodarovanom komplexe, čo zaručuje, že tu aj pri silnom predačnom tlaku šeliem možno dochovať kapitálne jelene. Niektoré úlovky z posledných rokov sú toho dôkazom. ■

FOTO: TIBOR BÉDI, ARCHÍV FS SANKT HUBERT, TIBOR BENČÍČ

